Malarstwo romantyzmu we Francji
i jego oddziaływanie

Wskazówki bibliograficzne (wersja z 9 III 2022)

W wykazie uwzględniono głównie pozycje dostępne w Krakowie i wykorzystane do wykładu. Bibliografia jest selektywna (pominięto zwłaszcza wiele monografii artystów). Niektóre czasopisma bez podanej lokalizacji są dostępne z sieci UJ w wersji elektronicznej (JSTOR itp.).

Ogólne:

M. Porębski, *Dzieje sztuki w zarysie*, t. 3, Warszawa 1988, s. 54–68

J. Białostocki, *Romantyzm malarski w Polsce i w Europie*, w: idem, *Refleksje i syntezy ze świata sztuki*, Warszawa 1978 (m.in. próba klasyfikacji nurtów w malarstwie romantycznym)

J. Starzyński, *Romantyzm i narodziny nowoczesności. Stendhal, Delacroix, Baudelaire*, Warszawa 1972

H. Honour, *Romanticism*, Harmondsworth 1981 (IHS)

H. Honour, J. Fleming, *Historia sztuki świata*, Warszawa 2002 (BJ lect.)

A. Boime, *Art in an age of counterrevolution, 1815–1848*, Chicago 2004 (A social history of modern art, t. 3). (IHS)

De David à Delacroix. La peinture française de 1774 à 1830. Grand Palais, Paris 1974 (MNK)

J. Thuillier et al. (réd.), *Delacroix et le Romantisme français*. Musée national d'Art occidental, Tokyo 1989

Les années romantiques. La peinture française de 1815 à 1850. Nantes, Musée des Beaux-Arts, Paris, Grand Palais, Piacenza, Palazzo Gotico, Paris 1995

M.-C. Chaudonneret, *L'État et les Artistes. De la Restauration à la monarchie de Juillet (1815–1833)*, Paris 1999

A. Brookner, *Romanticism and its discontents*, London 2000 (szerokie ramy czasowe; IHS)

P. Noon (red.), *Constable to Delacroix. British art and the French Romantics*. Tate Britain, London 2003

D. Wakefield, *The French Romantics: Literature and the Visual Arts 1800–1840*, London 2007 (książka z 1986)

S. Allard, *L'expérimentation romantique*, w: S. Allard, L. Des Cars, *L'art français, le XIXe siècle (1819–1905)*, Paris 2009

M. Zgórniak, *Sztuka w Paryżu w dobie Wielkiej Emigracji*, „Zeszyty Historyczno-Teologiczne" (Kraków) 13–14: 2007–2008, 2008 (zarys sytuacji artystycznej – s. 266–275) (pdf)

Dawne opracowania ogólne:

T. Gautier, *Histoire du Romantisme*, 2e éd., Paris 1874 (BJ 320335 I)

Gautier, *Pisarze i artyści romantyczni*. Przekład i komentarz J. Guze, Warszawa 1975

E. Chesneau, *Peintres et statuaires romantiques*, Paris 1880 (PAN/PAU)

L. Rosenthal, *La peinture romantique. Essai sur l'évolution de la peinture française de 1815 à 1830*, Paris 1900

L. Rosenthal, *Du romantisme au réalisme. Essai sur l'évolution de la peinture en France de 1830 à 1848*, Paris 1914, reprint avec une présentation de M. Marrinan, Paris 1987 (IHS)

Le Romantisme et l'art, Paris 1928 (IHS)

Poszczególne zagadnienia:

„Malarstwo trubadurowe":

F. Pupil, *Le Style Troubadour ou la nostalgie du bon vieux temps*, Nancy 1985 (BJ)

M.-C. Chaudonneret, *Fleury Richard et Pierre Révoil. La Peinture troubadour*, Paris 1980

Krytyka i teoria sztuki:

P. Grate, *La critique d'art et la bataille romantique*, „Gazette des Beaux-Arts", 1959, septembre, s. 129–148

D. Wakefield, *Stendhal and Delécluze at the Salon of 1824*, w: F. Haskell et al. (ed.), *The Artist and the Writer in France*, Oxford 1974 (BJ 738864 II)

D. Wakefield, *Art Historians and Art Critics* XI: *Stendhal*, „Burlington Magazine" 117, 1975, s. 803–809 (ASP)

M.-C. Chaudonneret, *Thiers, critique d'art*, „Revue des Sciences morales et politiques", 1998, décembre, hors série („Thiers, collectionneur et amateur d'art"), s. 93–106

H. Morawska, *Francuscy pisarze i krytycy o malarstwie 1820–1876*, Warszawa 1977, t. 1–3 (w t. 1 rozdz. *Kryteria oceny romantyzmu*; w t. 2 m.in. teksty Stendhala, Thiersa i Delacroix)

E. Delacroix, *Dzienniki*. Opr. A. Joubin, przekład J. Guze i J. Hartwig, Wrocław 1968

C. Baudelaire, *O sztuce. Szkice krytyczne*. Wybór i przekład J. Guze, Wstęp J. Starzyński, Wrocław 1961

C. Baudelaire, *Rozmaitości estetyczne*. Wstęp i przekład J. Guze. Komentarz i przypisy C. Pichois, Gdańsk 2000

M. Zgórniak, *Pędzel Tycjana. Francuscy malarze i krytycy XIX wieku wobec weneckiego Cinquecenta*, Kraków 1995

Tematyka / ikonografia:

J. Białostocki, *Ikonografia romantyczna. Przegląd problemów badawczych*, w: *Romantyzm*, Warszawa 1967 (przedruk w: idem, *Symbole i obrazy w świecie sztuki*, Warszawa 1982)

Ikonografia romantyczna. Materiały sympozjum, Warszawa 1977

H. Hohl, H. Toussaint (red.), *Ossian*. Grand Palais, Paris 1974 (MNK 5269)

Historia:

F. Haskell, *The Manufacture of the Past in Nineteenth-Century Painting*, "Past and Present", 1971, nr 53, s. 109–120 (BJ 410682 I); przedruk w: idem, *Past and Present in Art and Taste*, New Haven – London 1987 (BJ, IHS)

B.S. Wright, *Painting and history during the French Restoration,* Cambridge 1997 (IHS)

M. Marrinan, *Painting Politics for Louis-Philippe. Art and Ideology in Orleanist France. 1830–1848*, New Haven – London 1988 (IHS)

Akt:

D. Massonaud (éd.), *Le Nu moderne au Salon (1799–1853): Revue de presse*, Grenoble 2005 (zawiera autorskie omówienie ważnych Salonów romantycznych, np. 1824, wybór tekstów źródłowych i obszerną aktualną bibliografię)

Pejzaż:

A. Kowalczykowa, *Pejzaż romantyczny*, Kraków 1982 (niewiele o malarstwie francuskim, ale tło ogólne i ikonografia)

D.G. Cleaver, *Michallon et la théorie du paysage*, „Revue du Louvre", 1981, s. 359–366 (BJ)

A. Ottani Cavina (red.), *Paysages d'Italie. Les peintres du plein-air (1780–1830)*. Grand Palais, Paris 2001 (ASP)

P. Galassi, *Corot in Italy: open-air painting and the classical-landscape tradition*, New Haven – London 1991 (IHS)

J. Bouret, *L'École de Barbizon et le paysage français au XIXe siècle*, Neuchâtel 1972 (IHS) (pierwsze rozdziały dotyczą pejzażu romantycznego)

M. Pointon, *The Bonington Circle. English Watercolour and Anglo-French Landscape 1790–1855*, Brighton 1985

Malarze:

J. Thuillier, P. Grunchec, *Tout l'oeuvre peint de **Géricault***, Paris 1991 (IHS)

R. Michel, *Géricault. L'invention du réel*, Paris 1992 (IHS)

R. Michel (éd.), *Géricault*, Paris 1996, t. 1–2 (Louvre: Conférences et colloques) (IHS)

E. Camesasca, D. Ternois, *Tout l'oeuvre peint d'**Ingres***, Paris 1984 (IHS, ASP)

R. Rosenblum, *Ingres*, London – New York

1967 (ASP; BJ 624662 III)

P. Georgel, L. Rossi Bortolatto, *Tout l'oeuvre peint de **Delacroix***, Paris 1975 (BJ 749101 III)

L. Johnson, *The Paintings of Eugène Delacroix. A Critical Catalogue*, t. 1–6, Oxford 1981–1989

J.H. Rubin, *Delacroix's 'Dante and Virgil' as a Romantic Manifesto: politics and theory in the early 1820s*, „Art Journal" 52, 1993, s. 48–58 (IHS; PAN/PAU)

Delacroix: la naissance d'un nouveau romantisme. Rouen, Musée des Beaux-Arts, Paris 1998 (IHS)

S. Allard et al., *Delacroix*. Metropolitan Museum of Art, Musée du Louvre, New York 2018 (IHS)

M.-C. Chaudonneret, *Paul **Delaroche** (Paryż, 1797–1856) i historia nowożytna*, w: *Wokół Matejki. Materiały z konferencji*, Kraków 1994

S. Bann, *Paul Delaroche: History Painted*, Princeton 1997 (IHS)

B. S. Wright, *The Space of Time: Delaroche's Depiction of Modern Historical Narrative*, „Nineteenth-Century French Studies", t. 36, 2007–2008, nr 1–2, s. 72–93 (JStor)

S. Guégan, V. Pomarède, L.-A. Prat (red.), ***Chassériau**: un autre romantisme*. Grand Palais, Paris 2002 (ASP)

D. Harkett, K. Hornstein (red.), *Horace **Vernet** and the thresholds of nineteenth-century visual culture*, Hanover, New Hampshire 2017 (IHS)

Oddziaływanie:

J.K. Ostrowski, *Piotr Michałowski w kręgu przyjaciół, uczniów i naśladowców Théodore'a Géricault*, „Folia Historiae Artium" 19, 1983 (przedruk w: idem, *Pięć studiów o Piotrze Michałowskim*, Kraków 1988)

J.K. Ostrowski, *Na francuskich śladach Piotra Michałowskiego*, w: *Entre cour et jardin, czyli między mecenasem i artystą*. Księga ku czci profesora A. Ryszkiewicza, Lublin 1987

H. Stępień, *Początki przemian w malarstwie monachijskim: wystawa malarzy belgijskich w 1843 r.*, „Biuletyn Historii Sztuki" 50, 1988, s. 351–362 (i w książce tejże autorki, *Artyści polscy w środowisku monachijskim w latach 1828–1855*, Wrocław 1990, s. 65–69)

C. Heilmann, *Monachium i nowe europejskie malarstwo historyczne około lat 1840/1850*, w: *Wokół Matejki. Materiały z konferencji*, Kraków 1994

S. Paccoud, *Considérations sur le romantisme polonais* (2005), latribunedelart.com

oprac.: M. Zgórniak